

V tomto čísle najdete

Dvouleté děti ve školkách.....	3
Sám jsi jeden – odbory tvoje šance znásobí	4
Zamyšlení nad Chartou učitelů	5

FOTO: Alena TUČÍMOVÁ

Krátce

3. listopadu

V Poslanecké sněmovně se seje školský výbor, aby projednal vládní návrh novely školského zákona, která obsahuje změnu financování regionálního školství.

4. listopadu

Členové republikového výboru profesní sekce vedoucích pracovníků odborového svazu se budou zabývat připravovanými legislativními změnami.

4.–5. listopadu

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy pořádá již po šesté Dětskou vědeckou konferenci, během níž dostávají žáci základních a středních škol možnost prezentovat své výzkumné projekty.

Staronová i aktuální témata českého školství

Jsou výročí, která upadnou v zapomnění. A naopak taková, která si je dobré připomínat i po letech. K nim nepochybně patří letošní 50. výročí přijetí Charty učitelů.

V minulých číslech jsme vás informovali o průběhu mezinárodní konference, kterou u této příležitosti uspořádal Českomoravský odborový svaz pracovníků školství. Zazněla zde řada velmi zajímavých vystoupení. K jednomu z nich se vracíme i nyní. Jaroslav Müllner, původně učitel a bývalý místopředseda odborového svazu, se na Chartu podíval jak v historických, tak celospolečenských souvislostech. Svůj příspěvek nazval Charta včera, dnes a zítra. Zamyšlí se v něm nejen nad dobou, kdy Charta vznikla, ale i nad možnostmi doporučení,

kteřá byla přijata v roce 1966, uskutečnit v současné době. Budoucnost českého školství pak nevidí jednoznačně, ale o tom si už můžete přečíst sami.

Dalším tématem, které nyní řeší především mateřské školy, je přijímání dvouletých dětí do předškolního vzdělávání. Věnujeme se mu v rubrice Máme zaměřeno na... Některým maminkám končí rodičovská placená dovolená ve dvou letech jejich ratolestí. Pak chtě-

jí (musejí) do práce. Jenže jele byly dávno zrušeny, a tak jim mnoho možností nezbyvá – paní na hlídání, dětská skupina nebo, a to nejčastěji, mateřská škola. Tam však podmínky pro přijímání tak malých dětí nejsou vždy ideální.

Učitelky mateřských škol upozorňují, že mnohde chybí odborné, materiální i hygienické zázemí. „Je třeba upravit výši normativů na tyto děti, upravit podmínky pro práci s dětmi při pobytu venku, snížit počet dětí ve třídách,“ vypočítává Eva Soukalová, předsedkyně profesní sekce předškolního vzdělávání.

Jedním z alternativních řešení by pro mateřské školy mohly být chůvy, na něž lze čerpat finanční prostředky z fondů Evropské unie. V žádném případě nenahrazují práci učitelů mateřských škol, ale mohou jim být vítanou pomocí. První zkušenosti s chůvami přibližuje ve svém článku Romana Slaninová.

Věřím, že si se zájmem přečtete i další články včetně naší právní poradny, v níž odpovídáme na vaše dotazy. Jestliže si nejste jisti, jak postupovat při výpovědi pro neuspokojivé pracovní výsledky, při pracovních cestách zaměstnanců škol či při dohodě o provedení práce, neměly by vám ujit rady našeho dlouholetého spolupracovníka Víta Berky.

Karla TONDLOVÁ

Zápisník

Soutěž pro žáky

Kdo vlastně jsem? Jak poznám, kde jsem doma? Co se nám líbí na životě v naší čtvrti a v Praze? Magistrát hlavního města Prahy a vzdělávací program Varianty společnosti Člověk v tísní vyhlásují přehlídku školních projektů pro žáky základních škol v Praze Život napříč kulturami. Více informací na www.varianty.cz/zivotnaprickulturami. jo

Digitální místa

MŠMT, MPSV, MPO, Úřad vlády ČR a Czech ICT Alliance uzavřely dohodu o vzniku České národní koalice pro digitální pracovní místa. Její vznik je jedním z opatření Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020. Národní koalice pro digitální pracovní místa vznikají v rámci Evropy ve více státech pod zastřešením „Velké koalice pro digitální pracovní místa“.

mšmt

Bankéři pro studenty

Vrcholoví manažeři bank vyrazili již potřetí do středních škol a gymnázií po celé České republice

v rámci projektu České bankovní asociace Bankéři jdou do škol. Letos se věnovali tématu bezpečného chování na internetu, to je totiž stále podceňováno. Studenti třetích a čtvrtých ročníků se učili rozpoznat například hackerský útok. jh

Stipendia

Více než pět desítek romských studentů středních a vyšších odborných škol si převzalo v Praze stipendia, která jim udělila organizace ROMEA. Stipendia pomáhají těm, jejichž studium ohrožuje špatná finanční situace jejich rodiny. čtk

KRESBA: MILAN KOČMÁNEK

„Je pěkné vidět, jak se do našeho životního prostředí zvolna navracejí původní druhy: do řek raci a bobři, do hor vlci a medvědi a do škol vši!“

Kolik času tráví studenti samostudiem

Studenti lékařských, zdravotnických a farmaceutických oborů stráví ve škole a samostudiem dohromady průměrně 40,7 hodiny týdně, u budoucích ekonomů je to o 15,9 hodiny méně. Vyplývá to z průzkumu Eurostudent VI, který proběhl mezi 16 653 studenty bakalářského a magisterského studia vysokých škol.

Po budoucích zdravotníků a lékárnících tráví nejvíce času studiem lidé z tech-

nických vysokých škol, celkem 34,7 hodiny týdně. Vedle ekonomů jsou podprůměrně zatíženi studenti některých humanitních a společenských oborů. V posluchárnách a samostudiem tráví průměrně 27,7 hodiny týdně.

J. Fischer, hlavní garant průzkumu, upozornil, že vysoké rozdíly vrhají trochu jiné světlo na systém evropských kreditů nazývaný ECTS. Předpokládá se v něm, že by student vy-

soké školy měl průměrně odstudovat 60 evropských kreditů ročně, jeden evropský kredit by měl mít zátěž mezi 25 a 30 hodinami. „To platí pro všechny obory. Najednou se ukazuje, že v České republice to asi tak úplně neplatí, čili to bude vyžadovat nějakou hlubší analýzu,“ řekl J. Fischer. Průměrně studenti prezenčního studia stráví v posluchárnách nebo samostudiem 33,3 hodiny týdně. čtk

Nové polytechnické centrum

Lanškrounská základní škola připravuje stavbu polytechnického centra za 30 milionů korun. Podle zástupce ředitelky Pavla Reslera mají robotické či kybernetické dílny v dětech vzbudit zájem o technické obory. Centrum poskytne zá-

zemí pro klasickou dílnu, kde se žáci budou učit pracovat se dřevem nebo obrábět kovy, ale i dílny, kde budou stavět roboty a naučí se základy mechaniky. V Lanškrouně by mohlo vzniknout i regionální centrum stavebnice Merkur.

Firmy nejen v regionu už delší dobu neúspěšně poptávají kvalifikované odborníky. To by mělo polytechnické centrum v Lanškrouně změnit. Mohlo by lépe připravit budoucí studenty a učně pro praxi. čtk

Peníze na útěku – nový web k finanční gramotnosti

Česká národní banka spustila nový web s názvem Peníze na útěku zaměřený na finanční vzdělávání. Lidem má pomoci orientovat se ve světě financí, ale také si vést vyrovnaný domácí rozpočet nebo vytvářet odpovídající rezervy, aby se vyhnuli finančním potížím při neplánovaných událostech. „Cílem pro-

jektu je srozumitelnou formou vzdělávat mladé lidi zejména ve věku 18 až 35 let. Chceme jim tímto nejen pomoci zacházet s rodinným rozpočtem, ale i zvýšit jejich povědomí o funkci ČNB jako hlavní bankovní autority v zemi a nezávislého garanta finanční gramotnosti,“ uvedl guvernér banky Jiří Rusnok.

Koncept projektu je postaven na vizualitě postavček bankovky a mince, které se neustále snaží utéct svým majitelům, což je podle autorů webu hlavní vlastností peněz.

Na stránkách mají uživatelé možnost si otestovat nejen své znalosti z finančního světa, ale také třeba ověřit poskytovatele finančních produktů. čtk

Dvouleté děti ve školkách aneb S chůvami to půjde líp

FOTO: Alena TUČIMOVÁ

S pomocí chův bude práce s nejmladšími dětmi snadnější.

Školský zákon už od roku 2005 umožňuje přijímání dvouletých dětí do mateřských škol. Jejich počet průběžně stoupá, mimo jiné i proto, že se do školek hlásí méně starších dětí. Ve školním roce 2015/2016 bylo v obecních mateřských školách 39 379 dětí mladších tří let, což je přibližně 11 procent všech dětí, které tato předškolní zařízení navštěvují.

Pro personál mateřských škol to znamená, že musí často alespoň částečně přizpůsobit provoz právě jim. V tomto ne vždy lehkém úkolu mohou pomoci i chůvy, na které mají mateřské školy od letošního května možnost získat evropskou dotaci. Dobrou zprávou pro mateřské školy je i to, že mohou na tyto peníze dosáhnout pomocí tzv. šablon, tedy jednodušších formulářů, s kterými mají školy už zkušenosti z minulosti. Jejich výhodou je především jednoduchost, malá administrativa a také to, že v těchto žádostech lze dobře zohlednit potřeby každé konkrétní školy.

Pro učitelky pravá ruka

V čem mohou být chůvy v mateřských školách přínosem? Především pomáhají učitelkám v péči o děti, při uspokojování jejich potřeb i při starosti o jejich bezpečnost. Ovšem vzhledem k tomu, že za děti zodpovídá po celou dobu pobytu ve škole učitelka, není možné, aby chůva pečovala o děti místo ní. Z toho také plyne, že se jedná o pomoc při péči o děti, nikoliv při jejich vzdělávání. Dvouleté děti mohou

být zařazeny ve třídě s těmi staršími, ale mohou tvořit také samostatnou třídu. O tom, jak bude práce s dětmi zorganizována, rozhodují ředitelé škol, často také záleží na prostorových podmínkách školy.

V některých mateřských školách už zkušenosti s chůvami mají. „Chůva je paní učitelce velmi nápomocna, je takovou její pravou rukou. Při počtu 26 dětí ve třídě je náročné zabezpečit správnou péči právě o ty dvouleté, pokud je učitelka ve třídě sama. Chůva pomáhá dě-

tem při sebeobsluze, hygieně, je přítomna všude tam, kde je třeba. Pomáhá také zajišťovat bezpečnost dětí. Dvouleté děti se na vzdělávací proces nezvládnou soustředit dlouho, v jejich blízkosti je proto vždy právě chůva, která je zabaví tak, aby nenarušovaly aktivity ostatních. Je jejich i naší jistotou a velkou pomocí také při adaptačním procesu.

Při vstupu do třídy zjistíte již na počátku školního roku,

že atmosféra je klidnější, naplněná pohodou, paní učitelka není nervózní z toho, komu se dříve věnovat. Přítomnost chůvy umožňuje práci ve skupinkách i individuální přístup k dítěti. Osobně bych si přála, aby byly chůvy v mateřských školách samozřejmostí,“ říká Eva Matušková, ředitelka Mateřské školy Sedmírásky z Opavy. Tato školka má dohromady pět pracovišť, na třech z nich je v současnosti dohromady dvacet dvouletých dětí.

„V naší školce máme osmnáct dětí, které ještě nedosáhly věku tří let. V rámci

projektu OP VVV byla škola podpořena vznikem pracovních pozic chůva a školní asistent. Projekt byl vypsán na dva roky, ale vzhledem k počtu zájemců o umístění dě-

tí v mateřské škole jsem se rozhodla finanční prostředky vyčerpat v tomto školním roce. Věřím, že financování personální podpory v podobě chůvy či další učitelky se v budoucnu stane samozřejmostí. Osobně vidím jako ideální stav, když je ve třídě dvacet dětí na dvě učitelky, popřípadě ještě s asistentem pedagoga. V případě dětí mladších tří let by třída měla být menší, asi tak 12 dětí, učitelka a chůva.

Teprve potom bude možné hovořit o individuálním přístupu, pohodě a optimálních podmínkách pro rozvoj dětí,“ je přesvědčena Lenka Studená, ředitelka Mateřské školy Podivín.

Větší ve výhodě?

Zdá se, že na práci s dvouletými dětmi jsou zatím lépe připraveny ve větších mateřských školách, kde jsou částečně i lepší podmínky pro práci s nimi (větší počet zaměstnanců, větší prostory apod.). V menších výchovných zařízeních pak mohou tyto mladší děti narušovat vzdělávání těch starších. Taková nepříjemná situace nastává právě ve školách, které často přijímaly dvouleté děti z nedostatku těch starších, ale nebyly zcela připraveny na trochu jiný režim práce. Pokud ještě nemají chůvy, bývá opravdu náročné skloubit dohromady požadavky dvou poměrně odlišných věkových skupin.

Jak říká Kateřina Boková, ředitelka Mateřské školy Hlučín, nejlepší by bylo vytvořit pro tyto dvouleté děti samostatné třídy. „Domnívám se, že to lze udělat ve větších mateřských školách, ale nejsem si jistá, že to zvládnou ty menší. Víím, že leckde ve světě podobný systém funguje, ale jsou tam trochu jiné personální podmínky týkající se počtu dětí na jednu učitelku,“ dodává K. Boková.

Romana SLANINOVÁ

Školské odbory: informace, fakta, argumenty

Sám jsi jeden – odbory tvoje šance znásobí

Školské odbory v posledních dvou letech pracují na jasně strukturovaných úkolech. Připomeňme si aktivity ČMOS pracovníků školství plánované na roky 2015 a 2016 a zhodnoťme jejich výsledky.

➤ **Požadavek:** Českomoravský odborový svaz pracovníků školství požadoval zvýšení platů pracovníků regionálního školství.

Výsledek: Úprava tarifních platových tabulek pro pedagogické i nepedagogické pracovníky od 1. listopadu 2015 – navýšení v průměru o pět procent.

➤ **Požadavek:** Českomoravský odborový svaz pracovníků školství požadoval rozšíření platové tabulky o platový stupeň pro pedagogické zaměstnance s praxí delší 32 let.

Výsledek: Úprava platových tabulek od 1. listopadu 2015 s přidáním 6. platového stupně pro pracovníky s praxí 32 a více let.

➤ **Požadavek:** Českomoravský odborový svaz pracovníků školství připomínkoval novelu vyhlášky o FKSP a požadoval procentní navýšení odvodu do FKSP.

Výsledek: Zvýšení odvodu do FSKP na 1,5 procenta pro rok 2016 a na 2 procenta od 1. ledna 2017.

➤ **Požadavek:** Českomoravský odborový svaz pracovníků školství požadoval zavedení jednotné státní přijímací zkoušky.

ravský odborový svaz pracovníků školství žádal legislativní úpravu pro uzavírání pracovních poměrů na dobu kratší než 12 měsíců.

Výsledek: Úprava v zákoně o pedagogických pracovnících tak, že pracovní poměr na dobu určitou se uzavírá na nejméně 12 měsíců.

➤ **Požadavek:** Českomoravský odborový svaz pracovníků školství požadoval zavedení jednotné státní přijímací zkoušky.

Výsledek: Úprava školského zákona ve smyslu zavedení jednotné státní přijímací zkoušky a zvýšení jejího významu v přijímacím řízení.

➤ **Požadavek:** Českomoravský odborový svaz pracovníků školství vyjednával snížení úvazků přímé pedagogické činnosti u ředitelů základních a mateřských škol.

Výsledek: Od 1. září 2016 byly sníženy úvazky ředitelů mateřských škol a malotřídních škol.

➤ **Požadavek:** Českomoravský odborový svaz pracovníků školství zahájil letos v dubnu kampaň Konec lev-

ných učitelů žádající navýšení platů pedagogických i nepedagogických pracovníků pro rok 2017 nejméně o deset procent.

Výsledek: Zvýšení tarifních platů pedagogických pracovníků od září 2016 v průměru o šest procent a nepedagogů o čtyři procenta a navýšení celkového objemu mzdových prostředků od září 2016 o osm procent u pedagogických a o šest procent u nepedagogických pracovníků.

➤ **Požadavek:** Českomoravský odborový svaz pracovníků školství připomínkoval novelu zákona o pedagogic-

kých pracovnících s požadavkem na úpravu vymezení nadúvazkových hodin.

Výsledek: Připomínky jsou zapracovány do návrhu MŠMT na změnu zákona o pedagogických pracovnících.

➤ **Požadavek:** Českomoravský odborový svaz pracovníků školství požadoval v novele zákona o pedagogických pracovnících změnu určení povinnosti pedagogického pracovníka setrvávat na pracovišti zaměstnavatele.

Výsledek: Požadavek je zapracován do návrhu ministerstva školství na změnu zákona o pedagogických pracovnících.

čmos

Senioři na Pražském hradě

Pro seniory z Jihomoravského kraje jsme připravili společné setkání v Čechách. První den navštívili Pražský hrad. Vzhledem k tomu, že jsme jménem KROS Jihomoravského kraje oslovili vedoucího Kanceláře prezidenta republiky Vratislava Mynáře, měli seniři zajištěnou prohlídku reprezentačních prostor, které

nejdou veřejnosti běžně přístupné. Poté následovala procházka Prahou a navečer se přesunuli do Berouna. Druhý den si prohlédli hrad Karlštejn, město Kutná Hora a největší dominantu města chrám sv. Barbory. Tato akce se uskutečnila i díky podpoře ze strany Rady seniorů.

Petr HOLÁNEK

Čechové novátorské ideje ze zahraničí dovedou uvést do praxe dychtivě a s důkladností jinde nebývalou,

říká Jaroslav MÜLLNER v zamyšlení nad Chartou učitelů, které je letos 50 let

Věk padesáti let bývá považován za věk zralosti, za vrchol profesního života, kdy bývají optimálně vyváženy kompetence profesní a osobnostní, podložené bohatou pracovní a životní zkušeností. Tak tomu bývá u lidí. Dokumenty shrnující závažné teze a myšlenky podstatné pro dobré fungování lidského společenství mívají jiné osudy.

Mohou zazářit jako komete a přesto záhy upadnout v zapomnění. Mohou být skvěle sepsány, ale nepochopeny v daném čase a místě a zmizet v propadlišti dějin, jiné mohou být „znovuobjevny“ a mohou se stát dodatečně textem nesmrtelným či alespoň dlouhověkým. Kam patří Charta učitelů, text UNESCO, který spatřil světlo světa v roce 1966, tedy právě před padesáti lety?

Příznějme si, že 50 let je z pohledu délky lidského života číslovka důstojná, nicméně přece jen ještě nízká na to, abychom mohli bezpochybně soudit, že se Charta učitelů stala jedním z textů, který zů-

stane natrvalo zapsán do historie lidstva. Nicméně lze říci, že má k této metě dobře nakročeno.

Text je datován rokem 1966, je ovšem známo, že vznikl již od roku 1946, tedy zhruba 20 let. Tak dlouhé prenatální stádium ukazuje, že příprava a zpracování textu bylo velmi důkladné a jistě se neobešlo bez složitých kompromisů. Nicméně výsledek je takový, že dokáže oslovit i současníky a mnohé státy k němu přistoupily až v posledních letech.

Text je obdivuhodně nadčasový, jakkoliv autoři mnohé dramatické změny ve vzdělávacích soustavách jistě podrobně předvídat nemohli.

Charta učitelů včera

Čteme-li současnými očima text Charty, některé formulace nás asi poněkud zarazí. Například: „...zabezpečení služebního postavení učitele...“ (čl. 45), „...disciplinární řízení...“ (čl. 50) nebo „...jmenování nebo přeložení učitelů...“ (čl. 112.1). Co mají tyto pojmy společné? Inu, odkazují jednoznačně na předválečné a poválečné uspořádání vzdělávacích soustav v Evropě, ve kterých byli (a leckde stále jsou) učitelé státními nebo veřejnými zaměstnanci, a výše zmíněné pojmy se na ně vztahovaly obdobně jako na státní (krajské, regionální, místní) úředníky.

Také čeští učitelé byli v té době (těsně po válce, pak došlo z hlediska pracovního práva k podstatné změně jejich postavení) ve státní službě, takzvaně „pod penzí“, a vztahovaly se na ně specifické předpisy platné pro úředníky, zahr-

nující například disciplinární řízení či možnost přeložení. Zatímco v době zrodu Charty šlo o zcela samozřejmé formulace, dnes nám mohou připadat exotické či archaické.

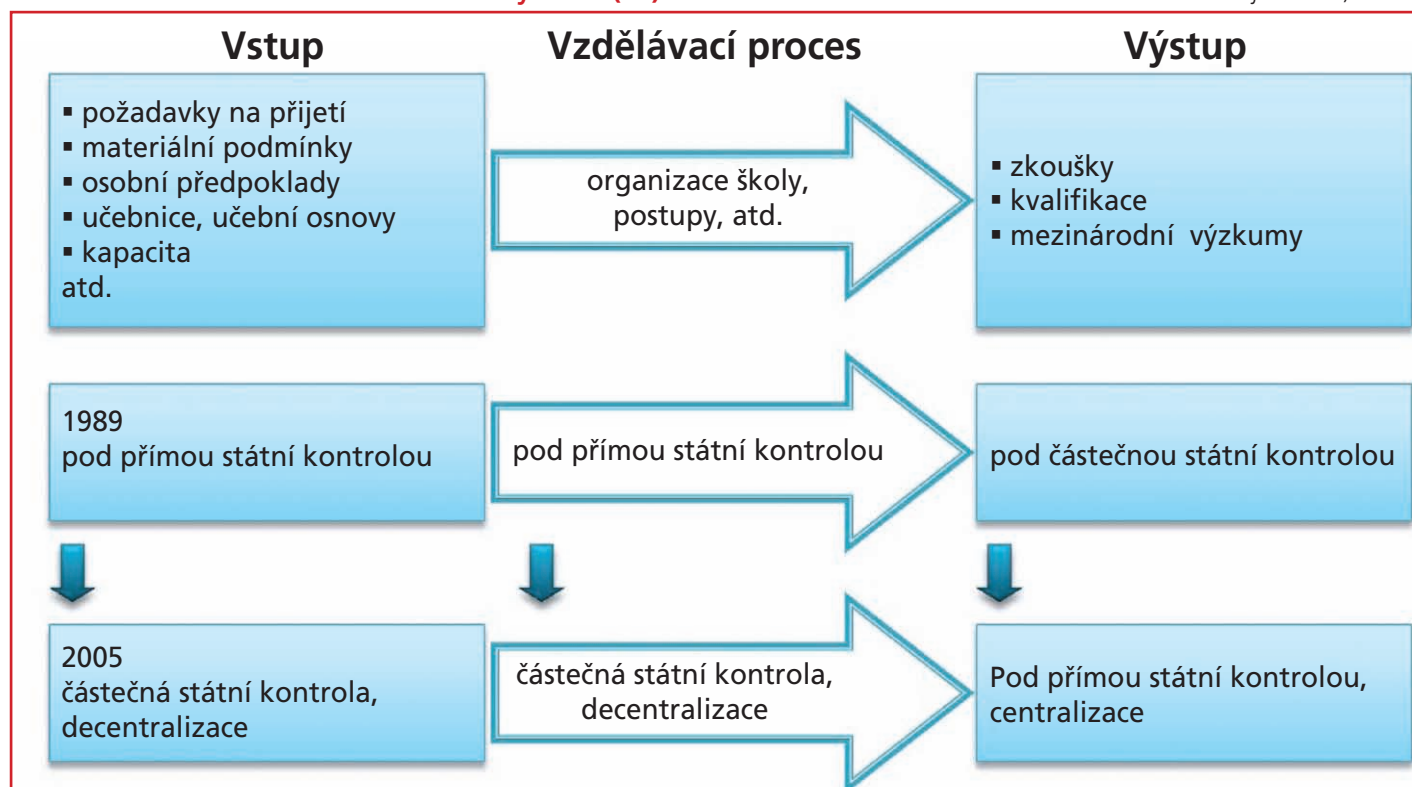
Ale pozor, není tomu tak v mnoha jiných zemích. Některé státy kontinentální Evropy si státní službu učitelstva zachovaly, za všechny jmenujme například Francii nebo nám blízké Sasko či Bavorsko. Přesto je zřejmé, že se něco stalo, něco, co změnilo poměry ve vzdělávání natolik, že Charta učitelé dnes stále žije, ale v nových podmínkách.

Charta učitele dnes

Co se tedy vlastně přihodilo? Světem se prohnala a nadále prohání globalizace, komplexní, primárně ekonomický proces, který ovšem sekundárně ovlivňuje „vše v okolí“ včetně veřejných služeb či sociálních vztahů. Globalizace je tradičně chápána spíše ekono-

Obr. 1: Model transformace vzdělávacích systémů (ČR)

Zdroj: Müllner, 2013

micky a monetárně, jak plyne z definice z kuchyně MMF:

Globalizace představuje „rostoucí ekonomickou vzájemnou závislost zemí ve světovém měřítku v důsledku rostoucího objemu a druhu přeshraničních transakcí zboží a služeb a toku mezinárodního kapitálu, jakož i rychlejšího šíření technologií“. (MMF)

Ale není vždy chápána jen ryze ekonomicky, takto ji například charakterizuje docentka Švihlíková:

„Globalizaci je možno chápat jako dynamický, ambivalentní proces, vyvolávající hluboké asymetrie na různých úrovních světové ekonomiky (i politiky). V jádru globalizace stojí propojení technologicko-ekonomického jádra. Toto jádro globalizace vyvolává tlaky, které se objevují v dalších subsystémech: v kulturním, politickém a v subsystému mezinárodních vztahů, jehož jsou mezinárodní ekonomické vztahy nedílnou součástí.“

Nalezli bychom ještě celou škálu definic a popisů globalizace, které zahrnují další a další aspekty tohoto procesu, kte-

ré mají významný vliv na společnost, od informatizace přes sociální aspekty až po otázky morálky, etiky a filozofie.

Pro posouzení procesu globalizace na vzdělávací systémy a vzdělání obecně se jeví jako vhodná výchozí definice z roku 2010:

„Globalizace (včetně diseminace neoliberalismu) je změnou podmínek a způsobu státního řízení a intervencí při restrukturalizaci národních společenství a vzdělávání. Se všeobecnými změnami ve vzdělávání (mj. decentralizaci a vstupování nebo posílení tržních mechanismů ve veřejném sektoru) v průběhu posledních dekád stát pouští (tyto oblasti – pozn. autora) trhu...“ (Daun, 2010). Tento nový způsob vlády (New mode of governance) je charakteristický deregulací, decentralizací, restrukturalizací, privatizací, zaváděním tržních prvků, zaváděním evaluačních mechanismů, iniciací, autoevaluací, seberegulací a tzv. možností volby. (Daun, 2010).

Tady si ovšem nutně musíme položit otázku:

Jak se tento „nový způsob vlády“ se všemi výše uvedenými atributy snáší s realizací cílů a doporučení, které obsahuje Charta učitele? Abychom to mohli posoudit, podívejme se nejprve, jak procesy spojené s globalizací a neoliberalismem postupovaly od data narození Charty učitele u nás a v zahraničí.

Ve světě probíhaly procesy, nazvěme je pro účel tohoto textu zkráceně decentralizací, v několika vlnách.

Prvními zeměmi, které přistoupily k výrazné decentralizaci, byly zhruba v 70. letech státy anglosaské, u nichž byl takovýto přístup nejsnazší, vycházel totiž z jejich tradic a historie. Vzdělávací instituce v nich vznikaly „zdola“, v jednotlivých komunitách, z nichž pak vyrostly vzdělávací soustavy. Země románské a také střední Evropa přistoupily ke změnám později a jinak, protože jejich historie je jiná, vzdělávací soustavy zde vznikaly „shora“, rozhodnutím státní autority.

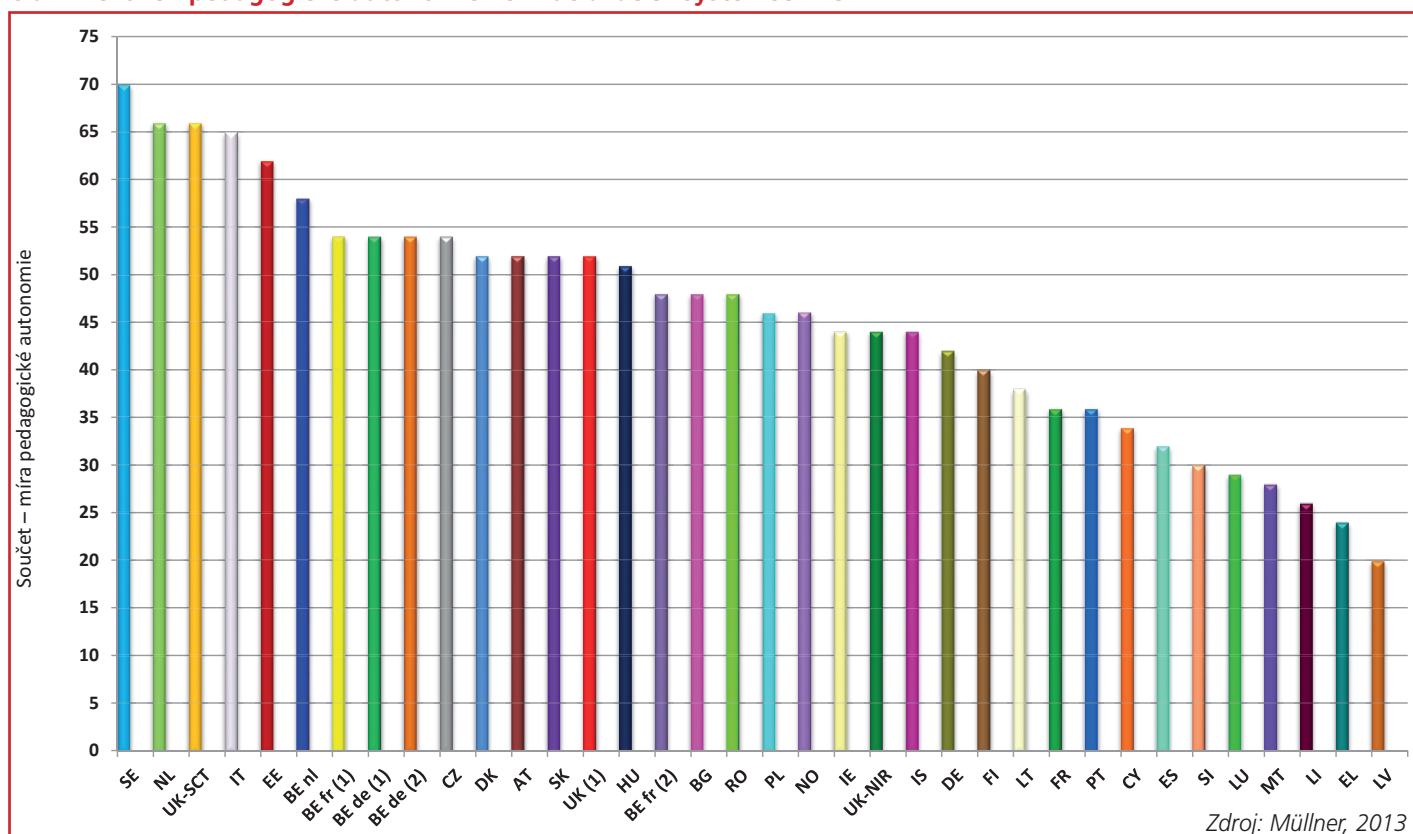
S určitým zpožděním vstoupily v 90. letech do procesu

změn i takzvané tranzitní země střední a východní Evropy, mezi nimi pochopitelně též Česko. Oč byl nástup reformem pozdější, o to byl průběh decentralizačních změn intenzivnější a důkladnější. Chápeme-li vzdělávání jako proces, který má vstup a výstup, lze změny znázornit například takto: **Viz Obr. 1**

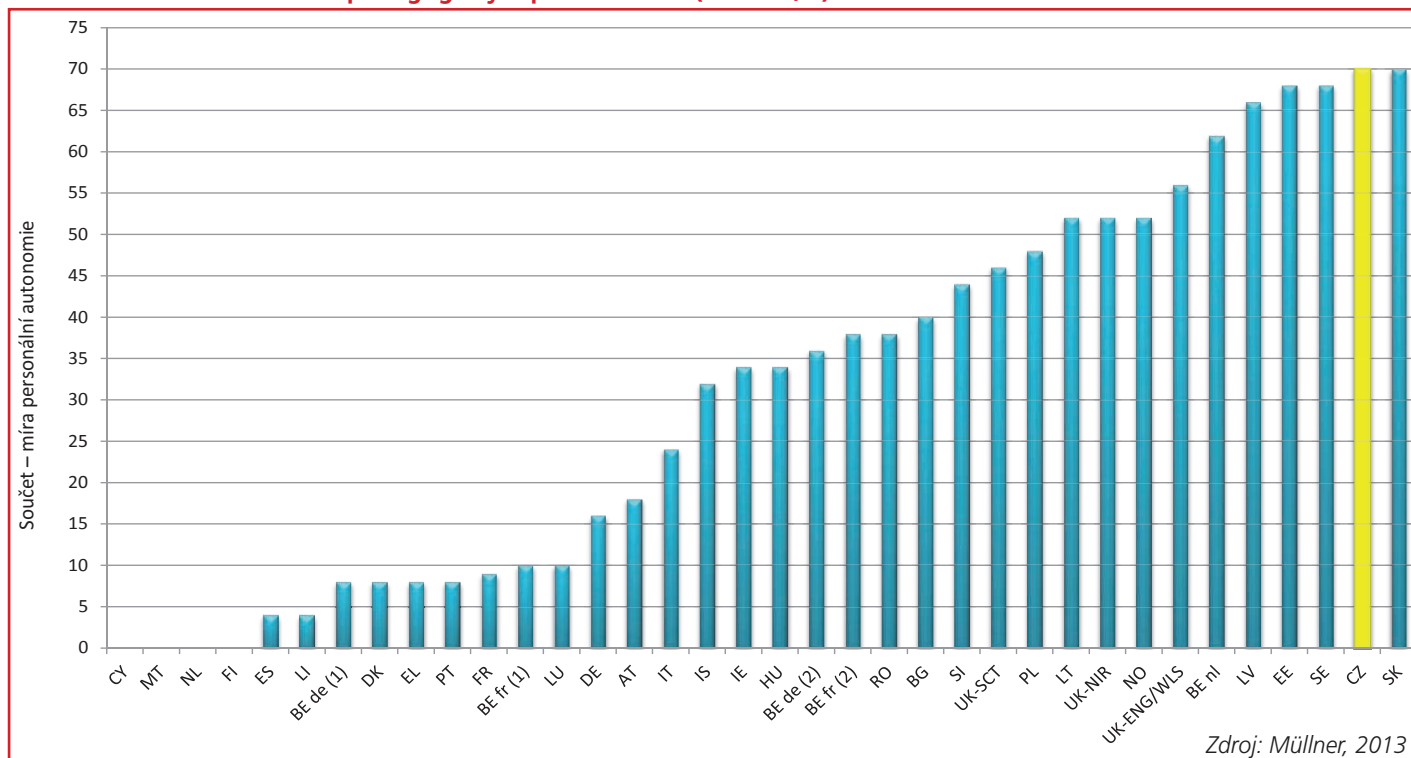
Čas ukázal, že zejména v naší krásné vlasti proběhly tyto změny obzvláště intenzivně, přičemž jejich těžiště leží v 90. letech minulého století. Čechové jako již vícekrát v minulosti prokázali, že novátorské ideje zahraničních autorit dovedou uvést do praxe dychtivě a s důkladností jinde nebývalou. Během relativně krátké doby byl český vzdělávací systém přebudován na silně decentralizovaný, výrazně liberalizovaný, a v řadě významných parametrů podstatně překročil míru liberalizace obvyklé u vzdělávacích soustav zemí západní Evropy.

Pozici Česka mezi vyspělými zeměmi lze vyjádřit pomocí charakteristických indikátorů Eurostatu a přiřazením

Obr. 2: Úroveň pedagogické autonomie ve vzdělávacích systémech EU

Obr. 3: Autonomie škol vůči pedagogickým pracovníkům (ISCED 1, 2)

vhodné míry, která tak slouží k porovnání situace v různých zemích. Z dlouhé řady indikátorů lze vybrat takové, které charakterizují autonomii školy, což je vhodný souhrnný ukazatel popisující decentralizační proces a jeho stav v jednotlivých vzdělávacích soustavách.

Autonomii školy můžeme porovnávat ze tří hledisek. Rozlišujeme tak autonomii pedagogickou, vzdělávací, která charakterizuje samostatnost v oblasti rozhodování o obsahu a rozsahu učiva, metod, organizaci vzdělávání, hodnoce-

ní žáků, výběr učebnic a učebních materiálů atd.

Viz Obr. 2

Z grafu je zřejmé, že zde náleží Česku jedno z předních míst v Evropě, vyšší míru pedagogické autonomie vykazují pouze několik anglosaských zemí (většinou z historických důvodů výše uvedených); malé regiony v Belgii zde nelze považovat za významné.

Personální autonomii pak rozumíme možnost rozhodování o zaměstnancích, včetně jejich přijímání a propouštění, stanovení výše platu, pracovních povinností, úvazků atd.

Viz Obr. 3

Je zřejmé, že v této „disciplíně“, která se mimochodem úzce vztahuje k ustanovením Charty učitele, jsme spolu se Slovenskem nedostižnými evropskými šampiony. Popsat, jak a proč k tomu došlo, by vydalo na samostatnou studii, nicméně jistě stojí za povšimnutí, že ani tak liberální země, jako je například Anglie, nedává vedení školy vůči zaměstnancům tak vysoké pravomoci, jako Česko se svou (jak je vidět unikátní) právní subjektivitou škol.

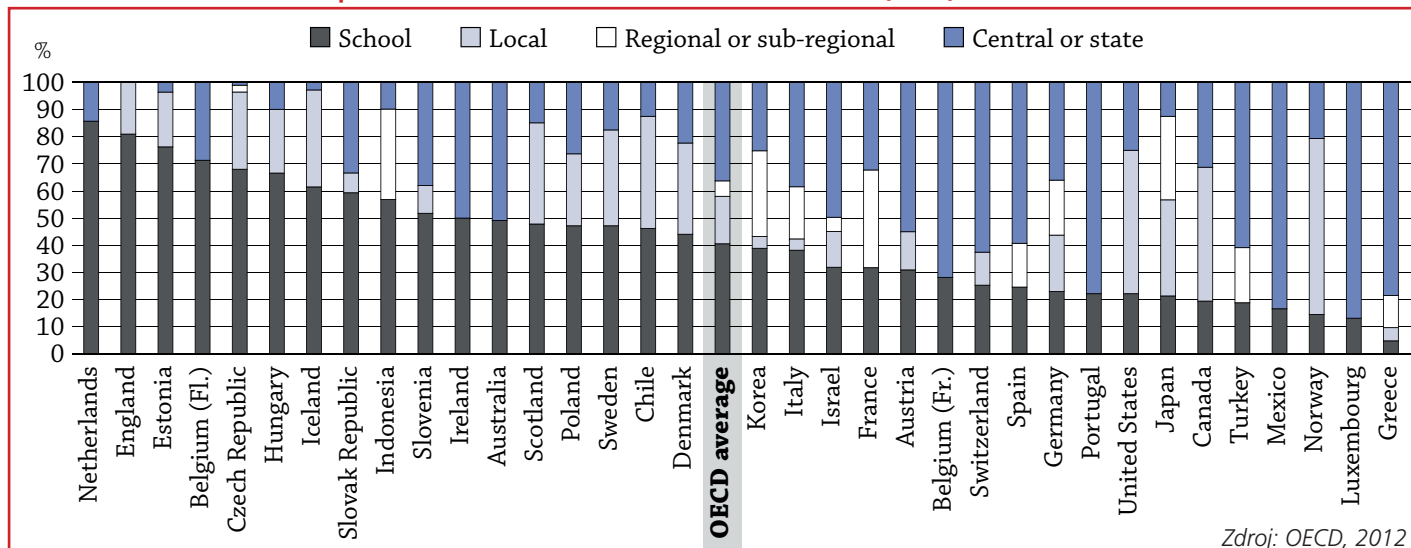
Pro úplnost je třeba pozna-

menat, že u některých zemí (CY, MT, NL, FI) nejsou potřebná data k dispozici.

Oprávněnost samostatně nakládat s finančními prostředky, nakládání s majetkem a další podobné indikátory pak charakterizují ekonomickou autonomii školy. Není bez zajímavosti, že právě v této složce autonomie patří české školy v rámci Evropy k těm s nejmenšími pravomocemi.

Výše uvedená tvrzení lze ověřit i z dalších zdrojů. V roce 2011 zjišťovala OECD rozložení rozhodovacích kompetencí ve veřejném vzdělávání

Obr. 4: Míra rozhodovacích pravomocí škol v nižším středním vzdělávání (2011)

(ISCED 3 – 2. stupeň ZŠ a nižší stupeň víceletých gymnázií v ČR). Zde lze nalézt potvrzení výše uvedených zjištění, ačkoliv jde o metodicky zcela odlišnou studii. Česko je, pokud jde o míru rozhodovacích pravomocí škol, na špici mezi evropskými zeměmi spolu s Nizozemím, Anglií, Estonskem a vlámskou částí Belgie.

Viz Obr. 4

Tak se nacházíme v zásadě jiné situaci, než v letech poválečných, kdy Charta učitele vznikala. Český systém je, jak je uvedeno výše, v řadě parametrů extrémní i mezi současnými systémy, například pokud jde o personální autonomii škol. Co to znamená pro možnosti realizace doporučení uvedených v Chartě učitele?

1. Deetatizace a decentralizace systému významně omezila kompetence státu a jeho vliv na jednotlivé parametry systému, což podstatně snižuje možnosti státu (vlády) doporučení Charty realizovat, nebo jejich realizaci přinejmenším značně komplikuje. (Příkladem může být známé propouštění učitelů v době letních prázdnin; k zamezení této praxe bylo nutno změnit zákoník práce, což se podařilo až po více než 20 letech.)

2. Realizace některých doporučení je na hranici respektování právní subjektivity škol, nebo je dokonce za ní. (Viz např. článek 45: Stabilita zaměstnání a zabezpečení služebního postavení učitele jsou nevyhnutelné... a musí být zaručené i tehdy, když nastanou

změny v organizaci nebo školském systému.)

3. Došlo k plošnému odstátnění škol, až na marginální oblasti jsou zřizovateli škol a školských zařízení kraje, obce a další, církevní a soukromé, subjekty. To znemožňuje MŠMT, tedy státu, přímo zasahovat do struktury vzdělávací soustavy (viz výše uvedený článek 45, případně článek 111, pojednávající o speciálních podmínkách pro učitele ve vesnických a vzdálených oblastech).

4. Odstátněním a decentralizací se významná část rozhodování o vzdělání přesunula z roviny odborné do roviny politické, neboť výrazně zesílil vliv rozhodnutí přijímaných v ryze politických strukturách (obecní a krajská zastupitelstva, Parlament), školství se tak stalo politikem, což s sebou ve vazbě na volební cykly nese vyšší míru nestability a obtíže při formulování a realizaci střednědobých a dlouhodobých konceptů.

Výše uvedené teze nijak nenižují význam nástrojů, které mají stát či kraje k dispozici, ať jsou to dokumenty typu Dlouhodobých záměrů nebo možnost vydávat podzákoné normy; naopak, jejich význam za stávající situace podstatně vzrostl. Je však otázkou, zda jsou dostatečně silnými nástroji pro řízení systému a zda jsou efektivně využívány.

V této situaci je zřejmé, že podmínky pro prosazování doporučení, která jsou obsažena v Chartě učitele, ale konec

konců i jakýchkoliv jiných záležitostí, jsou jiné, podstatně obtížnější, než tomu bylo v době její přípravy a zrodu. To se týká nejen exekutivy, ale všech aktérů na poli vzdělávání a vzdělávací politiky se pohybujících, tedy i odborů, profesních spolků či zřizovatelů. Prakticky každá výraznější změna (viz propouštění učitelů o prázdninách) vyžaduje změnu zákonů, což je cesta dlouhá, obtížná a veskrze politická.

Charta učitelů zítřka

Věšteství je prastará disciplína, která se stále těší velké oblibě obyvatelstva. Na tak kluzkou půdu se však pouštět nebudeme. Bez ohledu na nejistou budoucnost lze říci, že Charta učitele, nehledě na předchozí pasáže, si uchovává svoji aktuálnost a uchová si ji nejspíše i v budoucnu. Vychází totiž z prastarého principu, dle kterého je pro lidské společenství, ať je to tlupa v prvobytné pospolné společnosti či informační společnost současná, nezbytné uvést dorůstající mladou generaci do života a vzdělat ji tak, aby obstála ve společnosti dospělých a posléze byla schopna ujmout se jejich rolí a rozvíjet ji dále. Otázkou je, jakými cestami tato iniciace bude probíhat v časech budoucích.

OECD formulovalo v roce 2001 „příběhy o možných (alternativních) budoucnostech“, tedy prognózy o možném dalším vývoji školy a vzdělávání.

Viz Obr. 5

U scénářů A1, B1 a B2 si

lze dobře představit, že s většími či menšími obtížemi bude možné i nadále prosazovat a realizovat doporučení obsažená v Chartě učitele, byť leckdy obtížně a ve značně odlišných podmínkách.

Pokud se ovšem prosadí scénáře C2 či C3, bude v tržním prostředí vzdělávání či při celkové krizi vzdělávacích systémů pozice učitele slábnout a Charta učitele se zřejmě postupně stane vzdalujícím se ideálem. V případě zániku školy jako instituce (C1) a přechodu vzdělávání do virtuálního prostoru se role učitele ovšem tak zásadně změní (půjde nejspíše o jakéhosi virtuálního mediátora a koordinátora), že se mnohá ustanovení Charty učitele stanou bezpředmětnými.

Pak tu ovšem vyvstane otázka, zda je osoba na této (již existující) pozici ještě učitelem. S ní se pak možná objeví otázky další, totiž zda takto edukovaný jedinec (žák, student) bude v konečné fázi ještě Homo sapiens sapiens, nebo zda půjde o nějaký nový druh, řekněme mu třeba Homo sapiens virtualis. Zda bude ještě dvojmožný, moudrý vzděláním i moudrý lidsky. A třeba také, zda to ještě bude „zoon politikon“.

Není obtížné nalézt příklady ukazující, že současný vývoj ve vzdělávání s sebou nese znaky všech výše uvedených scénářů, i když v různé míře. Jde o to, který z nich nebo která jejich kombinace se postupně stane tím hlavním, nejsilnějším trendem. Budou-li to scénáře označené C, dojde k zásadní systémové změně srovnatelné snad s objevem knihtisku a následnému zavedení povinné školní docházky. Otázka ovšem je, zda taková změna povede lidstvo k vyššímu stupni civilizovanosti, nebo k úpadku. Neboť i úpadek je vývoj, jak se můžeme přesvědčit na osudech různých civilizací v dějinách lidstva, v evropském kontextu třeba Římské říše.

Obr. 5: Scénáře OECD

Zdroj: OECD, 2001

A. Pokračování současného stavu (extrapolace – status quo)	A. 1 Udržování byrokraticky řízených školských systémů (tradiční model školy)
B. Posilování funkcí školy (rescholarizace)	B. 1 Školy jako organizace zaměřené na procesy učení (model učící se školy)
	B. 2 Školy jako hlavní střediska společenského života obcí (model komunitní školy)
C. Zanikání funkce školy (descholarizace)	C. 1 Sítě učících se v podmínkách společnosti sítí (učební sítě)
	C. 2 Uplatňování tržních principů ve vzdělávání (tržní model školy)
	C. 3 Pokračování odlivu z učitelství (krizový model školy)

zkušenosti nápady inspirace projekty záměry lekce příklady

Dílny se v letošním školním roce vracejí do pražských škol

Žáci ze základních škol v Praze 9 budou mít zatím jako jediní v hlavní městě možnost naučit se pod odborným dohledem zkušených mistrů pracovat s řemeslnickým nářadím.

Předmět polytechnická výchova, tedy „dílny“, které jsou dobře známé rodičům, či spíše prarodičům současných školáků, je zařazen povinně do osnov již v tomto školním roce. Výuka bude probíhat ve Střední odborné škole stavební a zahradnické v Praze na Jarově formou odpoledního čtyřhodinového studia. Škola vychovává budoucí malíře, truhláře, zahradníky, zedníky, kominíky, kamnáře a další.

„Základní školy už dnes nemají potřebné vybavení a prostory, v nichž by mohla polytechnická výchova probíhat. Na Jarově všechno je a mistři,

kteří zde učí, výuku školáků povedou,“ vysvětluje, jak se zrodil nápad učit dílny přímo u fachmanů, autor myšlenky, předseda představenstva Hospodářské komory hl. m. Prahy Roman Pommer.

„Od počátku svého působení ve strukturách hospodářské komory je mým cílem návrat předmětu dílny do škol,“ dodává R. Pommer.

Ředitelé základních škol a SOŠ na Jarově se na společné schůzce se zástupci hospodářské komory dohodli ještě na dalších aktivitách:

„V rámci projektu ‚Kdo umí, ten umí‘ jsme se školou na Jarově domluvili o otevření zá-

jmových kroužků pro žáky 6. a 7. tříd všech pražských základních škol, tedy nejen těch z Prahy 9. Kroužky se budou konat v pondělí a ve středu odpoledne, povedou je mistři z řemeslných cechů. V plánu je zatím dvanáct setkání, kde se děti budou věnovat řemeslům malíř-lakýrník, instalatér,

kamnář, kominík, zedník a obkladač a truhlář,“ vysvětluje Barbora Kafková, projektová manažerka projektu Řemeslo žije!, díky kterému se snad povede zatraktivnit řemesla a technické obory teenagerům. Více informací: www.hkp.cz, kafkova@hkp.cz.

Miloslav JANEČEK

Praha patří dětem, a to i těm našim mělnickým

Skupina dětí z Mělníka byla i letos vybrána na třídní akci Praha patří dětem, která byla zaměřena na téma Rychlé šípy.

Nejprve jsme si pořídili stínadelský speciál TAM TAM, který vydávaly Rychlé šípy. Psalo se v něm, že se znovu objevil ježek v kleci a jít pro něj do Stínadel je velká odvaha, protože Vontové Stínadla přísně střeží. Proto Rychlé šípy navštívily dvanáct měst v Čes-

ké republice a zažily zde zajímavá dobrodružství. Zároveň to byl vstupní úkol dvanácti družstev z celé republiky, který ukládal vytvořit komiks a přivést ho s sebou na setkání. Tuto disciplínu jsme vyhráli a zařadili se do dvanácti desetičlenných družstev, kte-

rá mezi sebou v Praze soutěžila. Nejprve jsme museli prokázat týmového ducha a zároveň skvělou kondici. Začal běh za listy ginga (jinanu) a získávání prvních bodů. Večer jsme pak plnili další znalostní úkoly a získávali indicie pro pátrání.

Další den jsme se vydali k Rokytce. Zde jsme museli řešit dvacet tři hlavolamy, abychom zjistili, jak se dnes jmenují ulice, ve kterých se kdysi pohybovali Vontové i Rychlé šípy. A nebylo to lehké. Nám se podařilo vyluštit jen čtrnáct názvů. O to obtížnější byla odpolední hra. Z Petrského náměstí jsme museli postupovat podle mapy a k tomu jsme právě potřebovali ty vyluštěné hlavolamy. V jednotlivých ulicích jsme se setkávali s vyznačovací ginga a plnili jejich úkoly, za které jsme dostávali samolepky. Zjistili jsme tak místo našeho večerního setkání.

Museli jsme najít Široka, zjevil se nám Jan Tleskač, hledali jsme vzkazy na zdech ulic a měli jsme najít heslo, které nás opravňovalo ke vstupu do Stínadel. Bylo to náročné. Ušli jsme přes dvacet kilometrů, takže večer, když jsme dostali ježka v kleci, jsme ho z posledních sil z klece vyndali a přečetli si adresu, kam se máme dostavit. Zazvonili jsme na zvonek u dveří a odměnou nám byl výborný borůvkový dort.

Večerní vyhlášení vítězů bylo ukončením celé hry. Nevyhráli jsme, ale i tak nás hra bavila. Potěšila nás i nedělní odměna od Karlínského spektra, organizátorů hry. Byla to návštěva Voskového muzea v Celetné ulici. Odměnila nás také Helena Jiráčková, ředitelka DDM Mělník, v jehož barvách jsme se akce zúčastnili. Vzala nás do Muzea čokolády.

Marcela ANTONÍNOVÁ

Musí zaměstnavatel prodloužit termín pro nápravu?

Pokud hrozí zaměstnanci výpověď pro neuspokojivé pracovní výsledky, má termín pro nápravu a omezení, musí mu zaměstnavatel prodloužit dobu na odstranění nedostatků?

Zákoník práce v platném znění upravuje tento výpovědní důvod v § 52 písm. f). Zákon nevyklučuje, aby zaměstnavatel zhodnotil dobu, kterou poskytl zaměstnanci k odstranění neuspokojivých pracovních výsledků, přehod-

notil ji jako neúměrně dlouhou a rozhodl se ji zkrátit (tedy postupoval proti zaměstnanci přísněji). Při takovém postupu však musí podle

mého názoru učinit v souvislosti s novou písemnou výzvou a nová doba vy-

mezená zaměstnanci k odstranění neuspokojivých pracovních výsledků musí pořádně splňovat požadavek přiměřenosti (jinak by mohla být porušena jedna ze zásad pracovněprávních vztahů podle § 1a zákoníku práce, a to zvláštní zákonná ochrana postavení zaměstnance). Zákon neukládá zaměstnavateli povinnost, aby v případě, že zaměstnanec z nějakého důvodu nemůže využít část doby k odstranění neuspokojivých pracovních výsledků, tuto dobu prodloužil. Takový postup (prodloužení doby) lze doporučit pro případ, že by tato doba ztrácela svou přiměřenost.

Vít BERKA

Dovolená při dohodě o provedení práce

Mají zaměstnanci pracující na základě dohody o provedení práce nárok na dovolenou?

Na zaměstnávání zaměstnanců pracujících na dohodu o provedení práce se vztahuje ustanovení § 75 a § 77 zákoníku práce. V těchto ustanoveních však o nároku na dovolenou, případně o možnosti tento nárok sjednat, není nic uvedeno. V § 77 odst. 3 zákoníku práce se stanoví: „Právo zaměstnance

činného na základě dohody o pracovní činnosti na jiné důležité osobní překážky v práci a na dovolenou je možné sjednat, popřípadě stanovit vnitřním předpisem, a to za podmínek uvedených v § 199, 206 a v části deváté. U dohody o provedení práce a u dohody o pracovní činnosti musí však být vždy dodržena úprava

podle § 191 až 198 a § 206.“

V dohodě o pracovní činnosti lze tedy sjednat (buď přímo v dohodě nebo v kolektivní smlouvě) nebo stanovit vnitřním předpisem právo na dovolenou. Z uvedeného ustanovení ale podle mého názoru nelze vyvozovat, že by se tím zakazovalo sjednat nebo stanovit toto právo i pro zaměstnance činné na základě dohody o provedení práce.

Vít BERKA

Odstupné při ukončení pracovního poměru dohodou

Zaměstnavatel je nucen z organizačních důvodů skončit se zaměstnancem pracovní poměr. Bude náležitě odstupné i v případě, že pracovní poměr bude rozváznán dohodou?

Pokud zaměstnavatel rozvazuje se zaměstnancem pracovní poměr z důvodů uvedených v § 52 písm. a) až c) zákoníku práce, ať již dohodou, nebo výpovědí (kte-rou ale dává zaměstnavatel), náleží zaměstnanci odstup-

né podle § 67 zákoníku práce. Platná právní úprava vychází z koncepce, že pokud je uzavřen pracovní poměr, zavazuje se zaměstnavatel, že bude zaměstnanci přidělovat práci podle pracovní smlouvy. Pokud později není za-

městnavatel tento svůj závazek schopen plnit, kompenzuje to vyplacením odstupného pochopitelně při splnění dalších zákonem stanovených podmínek. Dohodu o skončení pracovního poměru je nutno uzavřít písemně. Pokud je přímo v této dohodě uvedeno poskytnutí odstupného, není to na závadu, protože je tak snadno prokazatelný důvod skončení pracovního po-

Místo nástupu pracovní cesty

Může zaměstnavatel při vyslání zaměstnance na pracovní cestu určit jako místo jejího nástupu jiné místo, než je pracoviště nebo bydliště zaměstnance?

Odpověď na uvedený dotaz vyplývá z § 153 odst. 1 zákoníku práce, kde se stanoví:

„Podmínky, které mohou ovlivnit poskytování a výši cestovních náhrad, zejména dobu a místo nástupu a ukončení cesty, místo plnění pracovních úkolů, způsob dopravy a ubytování, určí předem písemně zaměstnavatel; přitom přihlíží k oprávněným zájmům zaměstnance.“

Z citovaného ustanovení je zcela zřejmé, že místo nástupu i místo ukončení pracovní cesty zaměstnanec určuje vždy sám zaměstnavatel. Z textu zákona lze také vyvozovat, že uvedená místa může určit zaměstnavatel zaměstnanci při vyslání na pracovní cestu kdekoliv podle vlastního uvážení a potřeby každého jednotlivého případu.

Vít BERKA

měru (organizační změny). Ovšem podmínka pro právo na odstupné není, že to musí být v dohodě uvedeno. Výpověď je jednostranným právním úkonem a zaměstnavatel ji může dát jen z důvodů taxativně uvedených v § 52 zákoníku práce.

Ve výpovědi nemusí být uvedeno, že zaměstnanci náleží odstupné, protože na něj má právo ze zákona. Vít BERKA

Průzkum: Jak lidé hodnotí kvalitu vzdělávání

Kvalitu vzdělávání v českých školách hodnotí lidé poměrně příznivě. Vyplývá to z průzkumu, který zveřejnilo Centrum pro výzkum veřejného mínění. Nejlépe lidé vnímají kvalitu základních škol a gymnázií, nejhůře dopadla střední odborná učiliště.

Úroveň vzdělávání v základních školách a gymnáziích hodnotilo pozitivně shodně 69 procent lidí. S výjimkou středních odborných učilišť vždy více než polovina lidí je přesvědčena o dobré kvalitě výuky na všech typech škol, přičemž kladné hodnocení převažuje nad záporným ve všech případech.

Jednotlivé typy škol si po řadu let udržují danou úroveň kvality výuky, meziročně kolísají v řádu několika procent. Výrazný propad zaznamenalo v posledním roce pouze hodnocení středních odborných učilišť a středních odborných škol s maturitou. Výuku na vyšších odborných školách hodnotilo kladně 59 procent respondentů, výuku na středních odborných školách s ma-

turitou 57 procent respondentů a necelá polovina dotázaných považuje za dobrou úroveň vzdělávání na středních odborných učilištích. U jednotlivých typů škol se ale významně lišil podíl dotázaných, kteří nedokázali úroveň vzdělávání zhodnotit a zvolili proto odpověď „nevím“. V případech vyšších odborných škol se pro tuto variantu rozhodla více než čtvrtina dotázaných.

Zajímavý je i podíl dotázaných, kteří se k jednotlivým typům škol stavěli kriticky. Nejméně kritičtí byli dotázaní k úrovni vzdělávání na gymnáziích a vysokých školách – shodně 12 procent

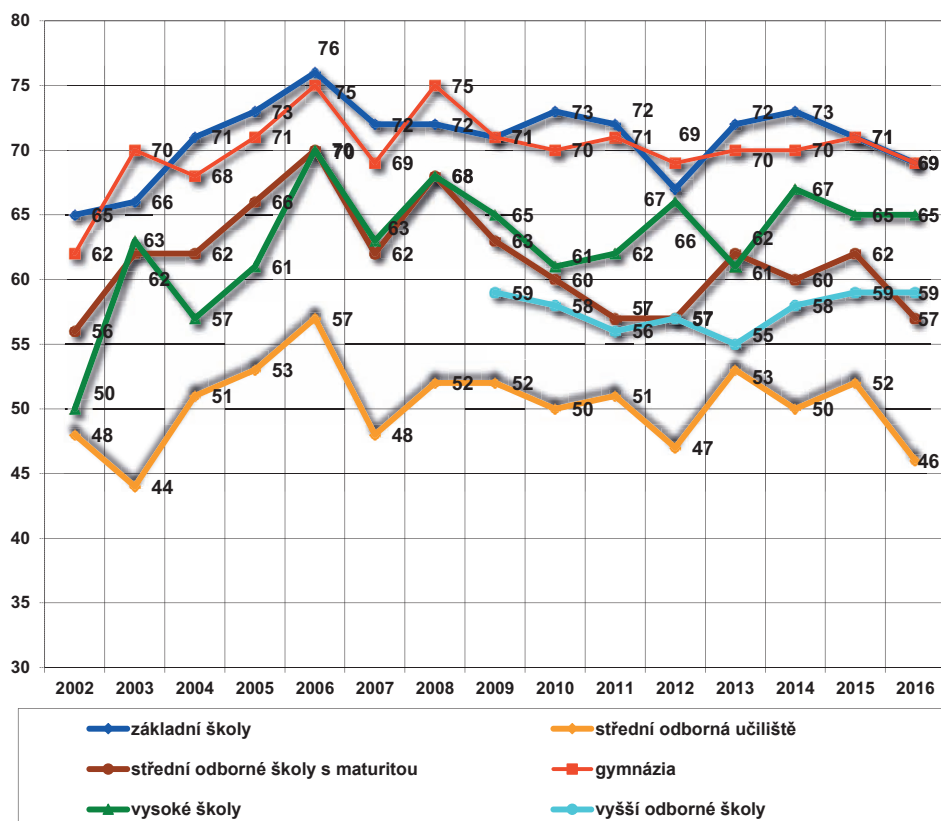
ji označilo za „spíše“ či „velmi špatnou.“ Asi pětina za špatnou považuje úroveň vzdělávání v základních školách a čtvrtina negativně hodnotí úroveň středních odborných škol s maturitou. Nejkritičtější byli dotázaní k úrovni vzdělávání na středních odborných učilištích, kterou nepříznivě hodnotí třetina občanů.

Názory na kvalitu vzdělání v jednotlivých typech škol se kupodivu téměř neliší ani podle věku, ani podle dosaženého vzdělání. To, v čem se uvedené skupiny liší, je podíl odpovědí „nevím“, který reflektuje absolvovaný stupeň vzdělání, respektive věk: starší respondenti vesměs s nižším vzděláním ve významně vyšším procentu uvádějí odpověď „nevím“ u vyšších stupňů škol.

Hodnocení úrovně vzdělání

Vývoj pozitivního hodnocení úrovně vzdělávání na jednotlivých typech škol (v %)

Pozn.: Pozitivní hodnocení = součet odpovědí „velmi dobrá“ a „spíše dobrá“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2002-2016

v jednotlivých typech škol se zjišťuje každoročně již od roku 2002. Názor veřejnosti se po vzestupu kladných hodnocení v prvních pěti letech víceméně ustálil na určité hladině charakteristické pro daný typ školy. Za pozornost ovšem stojí, že v porovnání s loňským šetřením jsme zaznamenali statisticky významný pokles kladného hodnocení odborných učilišť (o 6 procentních bodů) a středních odborných škol s maturitou (o 5 procentních bodů). Až další výzkum může prokázat, zda jde o nějaký trend, ve kterém veřejnost reflektuje problémovou situaci středního odborného školství.

U tematicky navazující otázky, zda je v České republice každému umožněno dosáhnout vzdělání odpovídající jeho schopnostem, dlouhodobě převažuje mínění, že tomu tak je. Podle aktuálních výsledků je o tom přesvědčeno 71 procent dotázaných, v tom 27 procent „rozhodně“ a 44 „spíše“. Naproti tomu opačný názor, že ne každý člověk může dosáhnout vzdělání podle svých schopností, zastává zhruba čtvrtina lidí. Ve srovnání s předešlým šetřením se v rozložení odpovědí statisticky významně posílila odpověď „rozhodně ano“ (o 6 procentních bodů) a dosáhla tak nejvyššího zastoupení od roku 2005, odkdy se otázka pokládá.

Podrobnější analýza ukázala, že míra souhlasu s tvrzením, že každému člověku je umožněno získat vzdělání podle jeho schopností, se příliš neliší v závislosti na sociodemografických charakteristikách. Snad jediný významný rozdíl byl zjištěn v souvislosti se životní úrovní: téměř třetina z těch, co mají dobrou životní úroveň, uvedla rozhodný souhlas, kdežto mezi těmi, kdo mají úroveň špatnou, rozhodný souhlas uvedla necelá pětina.

Milan TUČEK

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav Akademie věd ČR

Přímětická hostila studenty z pěti evropských zemí

Naše SOU a SOŠ SČMSD, Znojmo, hostilo v rámci programu Erasmus+ 21 studentů a 13 učitelů z pěti evropských států – Bulharska, Finska, Itálie, Slovinska a Španělska. Důvodem návštěvy bylo již 5. projektové setkání programu SM@RT s podtitulem Students Making an Enterprise in Real Time.

Týdenní program začal zajímavými seznamovacími aktivitami, poté následovala prohlídka školy. Stejně jako před každým setkáním museli vybraní studenti zpracovat úkoly, které poté prezentovali. Tentokrát se účastníci věnovali statistickému vyhodnocení dat. Hlavním úkolem bylo prostřednictvím videonahrávky či

prezentace představit přípravu typického národního pokrmu.

Nechyběl ani zajímavý praktický úkol, se kterým se museli zahraniční studenti poprat. Jednalo se o soutěž v přípravě tradičního českého pokrmu, kterým je vepřový vrabec, dušené hlávkové zelí a karlovarský knedlík. A aby nebyli milovníci sladkých pokrmů ochuzeni, soutěžící uvařili i oblíbený český moučník – povídkové taštičky s mákem. Hodnocení nebylo vůbec jednoduché, ale vítězný tým mohl být pouze jeden. A tím se nakonec stalo družstvo pěti italských studentek.

Projektové setkání bylo zpestřeno bohatým kulturním programem, jehož součástí se staly i odborné exkurze. Komunikace mezi studenty a učiteli probíhala výhradně v angličtině.

Libor HANZAL

Německý Poldi na Hornické

Krajské ředitelství Policie ČR Ústeckého kraje ve spolupráci s Policií ČR ÚO Most a Policejním ředitelstvím Chemnitz v Sasku připravily v polovině října pro žáky Základní školy v Hornické ulici v Chomutově a Základní školy z Mostu-Obrnic akci s tajuplným názvem POLDI LIVE –

zábavný program zaměřený na dopravní výchovu a bezpečnost. Děti v družstvech plnily různé úkoly – poznávaly dopravní značky, geometrické tvary, poskytovaly pomoc zraněnému kamarádovi. Svě síly poměřily i ve znalostech o zdravém životním stylu. V jedné disciplíně pomoh-

ly policistům svými pozorovacími schopnostmi dopadnout zloděje – recidivistu. To vše doprovázela hudba, kdy děti cvičily a tancovaly. Na závěr mezi ně přišel maskot německé policie v Sasku – Poldi. Čtvrtáci spolupracovali se záplem a radostí.

Martina KOUDELKOVÁ

Zdravá svačina do školy

Vrámci projektu Zdraví nás baví, který byl podpořen výukovými materiály a krásnými krabičkami na svačinky od Státního zdravotního ústavu, děti a žáci ze Základní školy, Mateřské školy a Praktické školy v Kolíně připravili opravdu zdravé a pestré svačinky. Byly i veselé, protože zobrazovaly zeleninové a ovocné panáčky a zvířata.

Během prvních dvou vyučovacích hodin děti kuchtily a hotové svačinky přinesly na

společnou výstavu. Tam potom dětská odborná komise provedla vyhodnocení pomocí přidělených bodů a ti nejšikovnější – děti ze speciální mateřské školy a žáci ze základní školy speciální i studenti – dostali svačinkové krabičky. Odměnění byli ale všichni, protože si s chutí pochutnali na zdravých svačinkách. Velké poděkování patří speciálním pedagogům, kteří s dětmi dokázali vytvořit tak krásné výrobky.

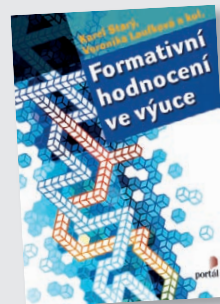
Ladka VAVRINCOVÁ

Znáte je?

Formativní hodnocení ve výuce

KAREL STARÝ
VERONIKA LAUFKOVÁ

Tato publikace z nakladatelství Portál se zabývá formativním hodnocením ve škole. Jedná se o kvalitativní hodnocení, jehož účelem je přinést žákům užitečnou informaci o jejich aktuálním stavu vědomostí a dovedností s cílem zlepšit jejich výsledky a naučit žáky přijímat hodnocení jako přirozenou součást života. Kniha si klade za cíl zorientovat učitele, ale i další čtenáře v aktuálních trendech hodnocení žáků. Pro učitele bude dobrou pomůckou při tomto způsobu hodnocení, který je stále více požadován.